

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1710/2021
23.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Јасминке Станојевић, председника већа, Бисерке Живановић и Споменке Зарић, чланова већа, у парници из радног односа тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Негован Живковић, адвокат из ..., против туженог „АМС осигурање“ доо из Београда, чији је пуномоћник Владислав Костић, адвокат из ..., ради поништаја решења о престанку радног односа и накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 512/2021 од 08.04.2021. године, у седници одржаној дана 23.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 512/2021 од 08.04.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка као неоснован.

Образложење

Пресудом Основног суда у Пироту П1 1/20 од 26.10.2020. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиле и поништена су као незаконита решења туженог број .. од 03.08.2015. године о споразумном престанку радног односа и споразум о престанку радног односа број .. од 03.08.2015. године, а тужени обавезан да тужиљу врати на рад на неодређено време на послове који одговарају стручној спреми и радним способностима тужиле и да тужиљи на име накнаде штете за период од септембра 2015. закључно са априлом 2017. године у виду изгубљене зараде исплати износе ближе описане овим ставом изеке, као и да за тужиљу тужени уплати доприносе за обавезно социјално осигурање на напред наведене износе надлежним фондовима социјалног осигурања као и да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 281.610,00 динара. Ставом другим изреке, тужба у делу тужбеног захтева тужиле којим је тражено да се утврди да се захтев за споразумни раскид уговора број .. од 03.08.2015. године поништи као незаконит, одбачена је због непостојања правног интереса.

Допунским решењем Основног суда у Пироту П1 1/20 од 04.12.2020. године обавезан је тужени да тужилји на име трошкова парничног поступка поред износа досуђеног пресудом П1 1/20 од 26.10.2020. године исплати и износ од 11.076,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 512/2021 од 08.04.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Пироту П1 1/20 од 26.10.2020. године у усвајајућем делу става првог, као и допунско решење П1 1/20 од 04.12.2020. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11, 55/2014, 87/18 и 18/20), Врховни касациони суд је нашао да ревизија туженог није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, а ревизијом се не указује на друге повреде поступка због којих се она може изјавити у смислу члана 407. став 1. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилја је 15.12.1987. године засновала радни однос код Ауто-мото савеза Србије – Ауто-мото друштво Пирот на неодређено време и до престанка радног односа радила код повезаних и зависних правних лица првобитног послодавца. У одређеним периодима радила је део или половину пуног радног времена код два повезана послодавца – АМС осигурање доо – Београд и Ауто-мото 987 доо Пирот. Анексом уговора о раду закљученог 26.09.2014. године распоређена је на послове ... код туженог који је 03.08.2015. године под бројем ... донео решење о споразумном престанку радног односа тужилје на основу њеног захтева за споразумни престанак радног односа заведеног код туженог под бројем .. као и на основу споразума о престанку радног односа број .. уписаног истог датума, на којима се налази својеручни потпис тужилје. Утврђено је да су сви запослени код туженог, међу којима је и тужилја дана 01.08.2015. године обавештени да је пословни простор у коме су радили издат у закуп трећем лицу, да више не постоји потреба да долазе на рад, након чега тужилја дана 03.08.2015. године добија решење о престанку радног односа. По налогу послодавца тужилја је потписала бланко папире, а приликом последњег заснивања радног односа потписала је и захтев за споразумни престанак, као и остала документа чији поништај тражи. Утврђено је да споразум о престанку радног односа као и захтев за споразумни престанак радног односа потписан од стране тужилје садрже део одштампаног текста; део захтева који садржи податке о радном месту, уговора о раду и дану престанка радног односа унет хемијском оловком, а код споразума део који садржи податке о странама потписницима споразума, податке о датуму и броју споразума, као и датум престанка радног односа унет је хемијском оловком. Запослени, међу којима и тужилја долазили су на рад и после 03.08.2015. године, а по примљеном обавештењу да не постоји више потреба за њиховим радом и то тужилја све док није добила решење о престанку радног

односа 17. или 18.08.2015. године, али им улазак у пословне просторије није дозвољен. У периоду од септембра 2015. године до априла 2017. године тужила је претрпела штету у виду изгубљене зараде у износу од 216.645,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања по оцени Врховног касационог суда правилно је нижестепени суд закључио да су испуњени услови да се споразум о престанку радног односа као и решење о споразумном престанку радног односа тужили пониште као незаконити и да је тужени у обавези да тужилу вратити на рад и накнади јој штету у виду изгубљене зараде.

Одредбом члана 177. став 1. Закона о раду („Службени гласник Републике Србије“ број 24/2005...75/2014) прописано је да радни однос може престати на основу писаног споразума запосленог и послодавца.

Полазећи од наведене одредбе Закона о раду, а имајући у виду утврђене чињенице да тужила дана 03.08.2015. године није слободном вољом, јасно и недвосмислено туженом поднела захтев за споразумни престанак радног односа, нити је на основу слободно изражене воље закључила споразум о престанку радног односа, следи да нису били испуњени услови за престанак радног односа тужиле у смислу наведене одредбе Закона о раду.

Ово стога што су делови ових актата „бланко“ потписани од стране тужиле и као такви не могу производити правно дејство од тренутка њиховог настанка. Поједини делови споразума о престанку радног односа, као и захтев потписан од стране тужиле којим она захтева споразумни престанак радног односа како је утврђено су одштампани, а поједини делови попуњени хемијском оловком, па овај суд налази да је правилан закључак Апелационог суда да ова чињеница указује да се ради о „бланко“ потписаним документима од стране тужиле који су од стране туженог активирани у моменту престанка радног односа. Правилно оцењује да је нелогично да тужила свој захтев за споразумни престанак радног односа делом штампа, а делом попуњава хемијском, што указује да исти није поднела туженом нити својевољно потписала и зато није било основа за закључење споразума о престанку радног односа, јер за споразум се сматра закљученим када послодавац и запослени о томе постигну сагласност која се односи како на престанак радног односа, тако и на остала питања у вези са тим: нпр. дан прекида рада, неисплаћена зарада... Споразум мора да буде подударне воље послодавца и запосленог која воља не сме да буде изнуђена већ изражена слободно, јасно и недвосмислено и без мања у вољи. Овде је то изостало. Посебно што је утврђено да је тужила као и остали запослени приликом закључивања уговора о раду са послодавцима потписала и захтев за споразумни престанак радног односа без датума, што указује да се ради о бланко потписаном захтеву за споразумни престанак радног односа који је тужени касније активирао додајући хемијском оловком потребне елементе. Поступајући на овакав начин следи закључак да нису били испуњени услови за споразумни престанак радног односа тужиле. Посебно што је тужила као и остали запослени после 03.08.2015. године долазила на посао све док није добила решење о престанку радног односа. Ова околност иде у прилог томе да је нелогично да тужила тражи споразумни престанак радног односа и потпише споразум о престанку радног односа, а да након тога долази на посао.

Како је утврђено да је тужилци радни однос престао без правног основа, то истој припада и право на накнаду изгубљене зараде, у складу са одредбом члана 191. Закона о раду.

Неосновано се у ревизији истиче неблаговременост тужбе тужилце у смислу члана 195. Закона о раду. Ово стога што у овом случају нема места примени рока из наведене одредбе Закона о раду, јер је прецизираним тужбеним захтевом од 29.09.2017. године тужилца тражила да се утврди да је споразум о престанку радног односа од 03.08.2015. године ништав. У тој ситуацији када се тражи утврђење ништавости, примењује се сходно члан 11. Закона о раду, у вези са чланом 103. Закона о облигационим односима, а којом одредбом Закона је прописано да се ништавост одредбе уговора о раду утврђује пред надлежним судом, а право да се захтева утврђење ништавости не застарева.

Како се у ревизији понављају наводи који су истицани у жалби и који су били предмет правилне оцене другостепеног суда и како се њима не доводи у сумњу законитост и правилност нижестепене одлуке, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП одлучио као у изреци.

Како је ревизија туженог одбијена, то туженом не припадају трошкови ревизијског поступка, а у смислу члана 153. 154. и 162. ЗПП.

**Председник већа-судија
Јасминка Станојевић, с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**